

A F R I C A.

Ostulat ordo, ut de Africa, monstrorum genitrice, dicamus, quæ Pro-
verbiolocom dedit: *Africa semper aliquid novi refert.* Asia minor est. Longi-
tudo quippe ejus computatur ab Herculis Freto, ad promontorium Bonæ
Spei mill. 1000. Latitudo inter duo promontoria, Hesperium, vulgo *C. Verde*, *Terminus*
& Aromata, quod est juxta fauces Arabici Sinus, vulgo nunc *C. de Guardafuy*,
mill. 100. Tota peninsula est quædam, quæ à Septentrione clauditur mari
Interno, ab occasu Oceano Atlantico & Æthiopico: à meridie Oceano In-
dico, ab Ortumari rubro, qua parte Isthmo Asiæ connectitur, cujus Isthmi intercapedo est
mill. xxv. Controversia est inter Geographos, utrum Nilus dividat Asiam ab Africa, quod pleriq;
statuunt, qua in resentiâ sequi præstat præstantissimorum Geographorum. Africam ab Asia,
ut Pomponio Melæ placet, separat Nilus fluvius, & meridianus per ejus defluxum ad mare us-
que Æthiopicum ductus: Sed Ptolomæo magis placet, ut Asia ab Africa dirimatur Sinu Arabi-
co, & Meridiano, qui inde ad mare Mediterraneum ducitur per Isthmum, qui Ægyptum
Arabia & Iudææ facit continentem: neque enim videtur Ptolomæo conveniens, ut Ægy-
ptus distrahatur, & pars ejus Africa, pars autem alia Asiæ tribuatur, quod fieret, si Nilus sta-
tuatur terminus Asiæ & Africa. Ortelius verò in Generali Africa tabula ita scribit: Animad-
vertendum est, eos, qui universam Africam mari Mediterraneo, Atlantico, Æthiopico &
Nilo fluvio constringunt, Ægyptum & Æthiopiam Asiæ adscribere, quas tamen regiones
Africa connumerandas ducimus. Vera namque Æthiopia Presbyteri, ut vocant, Iohan-
nis imperium continet, quod hodie omnes Africa annumerant: nos itaque potius cum Pto-
lomæo mari Mediterraneo & Oceano, quam Nilo fluvio circumscribi oportere judicamus.

Africa pars meridionalior, sive extrema versus meridiem veteribus planè incognita fuit,
usque ad annum Christi 1497, quo anno Vascus de Gama auspiciis regis Lusitaniæ Africam
circumnavigavit, & extremum Africa ad meridiem promontorium, quod Caput Bonæ Spei
dicitur, prætervectus ad Calcutum pervenit. Pleraque ejus inculta, & aut arenis sterili-
bus obducta, aut ob situm cæli, terrarumque deserta sunt, aut infestantur multo & malefi-
co animalium genere. In universum vasta est magis, quam frequens. Quædam tamen par-
tes ejus eximie fertiles. Celebrem eam fecit olim Carthago, Romani imperii æmula, nec non
Ecclesiæ Christianorum, quæ sub Augustino & aliis præstantissimis Doctoribus frequentes
fuere. Hodie Mahumetica doctrinæ addicta, excepta ea parte, cui imperat, ut vulgo credi-
tum, Presbyter Ioannes.

Regiones atque gentes, in quas divisa fuit quondam, sunt, Ægyptus, Cyrenaica, Afri- *Partes.*
ca minor seu propriè dicta, Troglodytæ, Garamantes, Numidia, Mauritania, Gætulia,
Libya interior, Arabia Troglodytica, & Æthiopia. Quinam eam populi antiquitus in-
coluerint, ex jam recitatis nominibus regionum & gentium constat. Advenæ autem primi
fuere Phœnicum coloni, alii ex Asia profecti. Postea paruit Romanis; mox Græcis Im-
peratoribus. Deinde Vandalis, Saracenis, Arabibus. Nunc partem tenet Turca, partem
Serifus, quem vocant; partem reges alii, partem denique Hispaniarum rex. At Æthiopes à suo
solo neque recesserunt, neque in id alios colonos receperunt, cujus rei causa est longinquitas re-
gionis, immensæque intercedentium desertorum vastitates.

Dividitur nunc Univerfa in septem potissimum partes sive regiones, quarum nomina
sunt hæc: *Ægyptus, Barbaria, Biledulgerid, Sarra* desertum, *Nigrita, Æthiopia Interior*, sive *Super-*
rrior, quod Abissinorum est imperium, & *Æthiopia Exterior sive Inferior*, cujus regiones sunt *Congi,*
Monomotapa, Zangibar & Aian.

Ægyptus Nili ostiis continetur, quorum extrema sunt Orientem versus Pelusiacum, ubi
Damiata; versus occasum Canopicum, ubi Alexandria & Pharus. Caput nunc est Cairum, vul-
go *Alcair*, Chaldæis *Alchabyr*, urbs stupendæ magnitudinis, emporium celeberrimum. Propè
est *Materia* hortus balsami fruticibus consitus, quod uni terræ Iudææ quondam concessum, ho-
die, nisi hoc loco, nusquam colitur. Visuntur hic Pyramides, sive moles lapideæ tres, mira-
culis adscriptæ. Eas suprâ tumulos regios erigi curabant Ægypti reges, aut ad inanem divi-
tiarum ostentationem, aut ut populi torporem excitarent. Harum maxima gradibus foris pro-
minentibus adfurgit. Gradus sunt CCL. singulis est altitudo quinûm pedum. Singula latera
passus habent CCCXXIV. In summa pyramide planities est capax L. hominum. In hac positus
peritissimus, robustissimusque sagittarius, telum nunquam ita emitteret, ut extra basim pyra-
midis

Cum privilegio ad decemum.

A F R I C A.

midis cadat. Ex quo quanta hujus operis vastitas sit, colligi potest. Secunda claritate est Alexandria. Post hanc *Raschit*, quod Europæi *Rosettam* vocant. *Damiata*, olim Pelusium, Ptolomæi Geographi incunabulis insigne; cujus quondam capti gloria Harlemenſibus nostris debetur. Vrbs est potens, opulenta, commodo portu, & navium frequentia celebris, ad Nili ostium Pelusiacum.

Barbaria ab Ægypto usque ad fretum Gaditanum extenditur, provincia & quinque regnis distincta. Provincia Barcana est, regna verò, Tunetanum, Tremisenum, Fessanum, Mauroranum, & Parenſe. Regnum Tunetanum veterem Africam minorem fermè totam occupat. Caput est Tunetum, vulgo *Tunisi*, insignis, vetus, ac satis ampla urbs, quæ ex Carthaginiſ ruinis crevit. Secunda est Tripolis nova, quæ Barbariæ dicitur, ad differentiam Tripolis Syriæ. *Bona* etiam, quæ olim Hippo, D. Augustini Episcopatu nota. Intus verò est Constantina, Romanarum antiquitatum reliquiis conspicua. Regni Tremiseni caput est *Tremisen*, bellis gravissimis vexata & attrita urbs. In ejus littore est Algerium, *Algiers*, emporium satis nobile, at Turcarum piratica infame, Christianis mancipiis refertissimum. Vrbs ipsa mœnibus, arcibus, ac tormentis bellicis adeò munita, ut invicta credatur. Versus mare Atlanticum sunt regna Fessæ & Marocci. Illius caput est *Fez*, urbs totius Barbariæ princeps. At *Tanger*, *Seuta*, & *Arzilla* amplæ ad fretum urbes sunt, Hispano subditæ. Marocci metropolis est *Maroc*, amplissima ac celeberrima olim, inter maximas universi orbis memorata.

Darenſe regnum olim Cæsariensis Mauritania fuit. Caput est *Dara*.

Melilla ad mare mediterraneum Hispano paret.

Biledulgerid longissimo tractu ab Ægypti confinibus, à tergo dictarum regionum ad Oceanum usque Atlanticum exporrigitur. Deserta in ea sunt, *Lempta*, *Hair*, *Zuenziga*, *Zanhaga*, à singulis oppidis cognominibus appellata. Regna *Targa*, *Berdoa*, & *Gaoga*.

Sarra desertum continuatur huic regioni versus meridiem, cujus longitudo à regno *Gaoga* ad regnum *Gualata* extenditur.

Nigritæ ampla regione habitant, ad utramque Nigri amnis ripam. Longitudo ejus porrigitur à Nilo & Meroë insula, usque ad Nigri ostia & Oceanum. Regna in ea sunt hæc, ab urbibus denominata: *Gualata*, *Hoden*, *Genocha*, *Senega*, *Tombuti*, *Melli*, *Bitonin*, *Guinea*, *Temian*, *Dauma*, *Cano*, *Cassena*, *Benin*, *Zanfara*, *Guangara*, *Borno*, *Nubia*, *Biafra*, *Medra*.

Æthiopiæ Interiori imperat Abissinorum Rex, qui Presbyter sive pretiosus Ioannes, vulgo *Prete Gianni* vocatur, magno, recepto tamen errore; cum is quondam in Asiæ regno *Tenduc* regnaverit. Dividitur in plurima regna & provincias, quarum nomina sunt, *Dasila*, *Barnagasso*, *Dangali*, *Dobas*, *Trigemahon*, *Ambiancantiva*, *Vangue*, *Bagamidri*, *Beleguanze*, *Angote*, *Balei*, *Fatigar*, *Olabi*, *Baru*, *Gemen*, *Fugni*, *Tirua*, *Efabela*, *Malemba*. Urbes in universo imperio paucae sunt: vicis plurimum habitatur, domibus ex creta & stramine constructis. Rex ipse, qui albo esse colore fertur, sub tentoriis degit, quorum sex millia eum sequuntur. *Amara* arx est munitissima, in monte *Amara* condita, in qua regis filii sub validissimo præsidio educantur, donec patre defuncto heres producat. Quod superest Africa, Æthiopia exterior sive inferior perhibetur, ab Oriente, Meridie & Occidente Oceano perfusa. Regionum, in quas dividitur, prima est *Congi*, quod aliis *Manicongo*, ab urbe *Congi* nomen habet. Incolæ sunt Christiani. Terra ipsa fluminum aquis maxime irrigua. Regia est, civitas S. Salvatoris, quæ antè *Banza*. Secunda est *Monomotapa*, solo fertilis atque amœna, amnes habens auriferos, & silvas elephantis refertas. Caput regni ac sedes regum est *Monomotapa*, ad flumen S. Spiritus. Hinc versus Septentrionem mill. circiter L. distat nobile ædificium, amplum atque antiquum, quadra formæ ex ingentibus saxis constructum. Tertia est *Zangibar*, cujus partes *Casares*, *Mozambique*, *Kiloa*, *Mombaza* ac *Melinde*, quarum *Mozambique* in insula condita celeberrimum est Europæis mercatoribus emporium. Quarta juxta litus maris Rubri versus Septentrionem est *Anjan*, cujus partes duæ *Del*, & *Adea Magaduzzo*.

Insula.

Insularum ad Africam terram maxima est *Madagascar*, sive insula *D. Laurentii*, à Tropico Capricorni ad 8 usque gradum ab Æquatore protensa, felici aromatum proventu dives, longitudine mill. Germ. CCL. latitud. LXXX. occupans. At in Atlantico Oceano, contra Hesperium promontorium, quod nunc est *Cabo Verde*, Hesperides sunt insulæ duæ; ultraque *Gorgades*, *Gorgonum* quondam domus: nunc in universum *Islas de C. Verde* Hispanis dicuntur. Contra Mauritaniæ sunt Insulæ VI. olim Fortunatæ dictæ, hodie à primaria dictæ *Canaria*, Hispaniarum regi subiectæ. Nomina earum sunt, *Palma*, *Ferro*, *Gomera*, *Canaria*, *Tenerife*, *Lancerotta*, *Forteventura*. Altius versus Septentrionem est *Madera*.

Lacus. Montes.

Lacus Africae sunt duo *Zaire*, & *Borreo*. Montes præcipui, *Abyle*, *Atlas*, *Lunæ*. Ultrà hos veteribus nota non fuit. *Atlas* mons Mauritanie est, totius Africae vel fabulosissimus. E mediis hunc arenis in cœlum usque attolli prodiderunt celebrati autores, asperum, squallentem, qua vergit ad littora Oceani, cui cognomen imposuit: eundem opacum, nemorosumque, & scatebris fontium riguum; qua spectat Africam, fructibus omnium generum sponte ita subnascen-

tibus,

tibus, ut nunquam satietas voluptatibus desit: Incolarum neminem interdiu cerni, filere omnia, non aliter, quam solitudinum horrore: Eademque noctibus micare crebris ignibus, Agipantum, Satyrorumque lascivia impleri, tibiaram ac fistulæ cantu, tympanorumque & cymbalorum sonitu strepere.

Inter flumina præcipui sunt Nilus & Nigris. Nilus omnium annuum in internum mare *Flumina.* exeuntium maximus. Inundatione sua efficit, ut expers imbrium terra mire tamen fertilis sit & fecunda rerum multarum genitrix. Hic in Africæ desertis, montibus Lunæ ortus, haud statim Nilus est, & primum ingentem lacum Nilidem, qui nunc *Zaire & Zembre* dicitur cxx. mill. Germ. permeans, cum diu simplex sævusque receptis dextera magnis aquis descendit, Astapus cognominatus, quod Æthiopum lingua significat aquam è tenebris profluentem, circa Merœn, Insularum, quas innumeras lateque patentes spargit, clarissimam, lævo alveo Astabores dictus est, hoc est, ramus aquæ venientis è tenebris; dextero verò Astusapis, quod latentis significationem adjicit, nec ante, quam ubi rursus coit, Nilus dicitur. Inde partim asper, partim navigia patiens; mox præcipiti cursu progressus, inter occurrentes scopulos non fluere immenso fragore creditur, sed ruere. Postea lenis, & fractis aquis domitaque violentia, & spatio fessus, tandem ad *Δελφον* oppidum per omnem Ægyptum vagus & dispersus, septem ingentibus ostiis in mare Ægyptium se evomit. Bis in anno certis diebus auctu magno per totam spatiaturs Ægyptum, fecundus innatat terras. Causas hujus incrementi varias prodidere; Sed maximè probabiles duas: Etesiarum eo tempore ex adverso flantium percussus, ultra in ora actus mari: aut imbres Æthiopiarum æstivos, iisdem Etesis nubila illo ferentibus ex reliquo orbe. Idem annis unus omnium nullas expirat auras.

Nigris fluvius est interioris Æthiopiarum, mediam Nigritarum regionem interfecans, ejusdem cum Nilo naturæ. Crescit enim, ut & Nilus, mense Junio, totos dies XL. quibus per vicina ripis loca navigare licet. Ita limo obducta tellus miro proventu rerum luxuriat. Vocatur Claudiano *Gis* vel *Gir* in Paneg. Stiliconis. Et *Gir notissimus annis Æthiopum*. Puto etiam apud Sardonium Apollinarem sic scriptum fuisse,

*Indorum Ganges, Gothorum Phasis, Araxes
Armenia, Gis Æthiopum, Tanaisque Getarum.*

pro eo, quod nunc cogitur, Tagus Æthiopum. Quid enim Hispaniæ flumini in Æthiopia? Circa flumen planities ampla est, nulli montes aut colles, Sylvarum frequentes, quibus Elephantum pascuntur. Crebri lacus ex Nigri inundatione dicuntur remansisse. Aer circumcirca saluberrimus, adeo ut morbo Hispanico laborantes si in has regiones deferantur certò convalescant. Dictum Nigrum volunt, propter solitudines nigri pulveris, eminentibus interdum velut exustis cautibus.

Varia in Africa reperias monstrorum genera, quorum diversitatem multitudinemque *Animalia.* inopiæ aquarum adscribunt, ad paucos sive amnes sive puteos congregantibus se feris. Multiformes igitur fieri ajunt animalium partus, variè mares cum feminis cujusque generis aut vi aut voluptate miscende. In desertis Libyæ, & Numidia maxima est serpentum copia. Nempe hic

*Squamigeros ingens Hæmorrhoides explicat orbes,
Natus & ambigua coleret qui Syrtidos arva
Chersydros, tractique via fumante Chelydri.
Et semper recto lapsurus lumine Cenchris.
Pluribus ille notis variatam tingitur alvum,
Quam parvis tinctus maculis Thebanus Ophites.
Concolor exustis atque indiscretus arenis
Ammodytes: stinaque vagi torquente Cerastræ,
Et Scytale, sparsis etiam nunc sola pruinis
Exuvias positura suas, & torrida Diplas,
Et gravis in geminum vergens caput Amphisibæna.
Et natrix violator aquæ, jaculique volucres,
Et contentus iter cauda fulcare Phæreas.
Oraque distendens avidus spumantia Præster,
Osaque dissolvens cum corpore tabificus Seps.*

Basiliscum etiam alit Africa. Quæ de eo narrantur, fabulosa quidam suspicati sunt: atqui Leone Pontifice certum est ad ædem Luciarum sub fornice stabulatum Basiliscum, cujus adflatu magna lue Roma adfecta fuit.